

Biodiverzitás Monitorozás gyakorlat 2023 (nappali)

A gyakorlat keretében a hazai fészkelő madárfajokkal kapcsolatos három különböző jellegű biodiverzitás monitorozó terepi vizsgálattal, **1-MAP program, 2-Gólyales és a 3-Partifecske integrált monitoring program** ismerkedtek meg.

Önálló terepi felmérő munka keretében két monitorozó munkát kell végezni a 1- MAP program, 2-Gólyales. A Partifecske integrált monitoring programban Dr. Szép Tibor oktatóval közös terepi vizsgálatokban vettek részt.

1- MAP program keretében elvégzendő feladatok:

A gyakorlat sikeres elvégzéséhez szükséges a **MAP_adatlap_Biodivmon_gyakorlathoz_2023.pdf** file-ban azon felsorolt fajok biztos felismerése, amely fajoknál a Megjegyzések oszlopban **kép, hang, kép-hang** bejegyzés van. A bejegyzésben megadott módon kell tudni felismerni az adott fajokat. A kijelölt fajok többsége olyan kép vagy hang alapján jól felismerhető vonuló madárfaj, amelyek tavaszi visszaérkezésének idejének megállapítására nyílt lehetőség a gyakorlat során önálló munkában a hallgató által kiválasztott 2.5*2.5 km UTM négyzetben.

E fajok részletes bemutatása, képek és hangok az alábbi internetes oldalon érhető el:

<https://www.mme.hu/magyarorszag-madarai>

E fajokkal kapcsolatosan az alábbi okostelefonos applikáció is a rendelkezésre áll:

<https://www.mme.hu/madarhatarozo-mobiltelefonos-alkalmazas-0>

A madárfajok hang alapján való felismerését segíti a **BirdNet** nevű ingyenesen letölthető (Android, IOS) applikáció.

A Madáratlasz program (**MAP**) részletes bemutatása a <https://map.mme.hu/page/programme> oldalon található meg.

A gyakorlat keretében minden hallgatónak ki kell választani egy területet (2.5*2.5 km UTM négyzet) amely adott részén április közepétől kezdődően május végéig **~hetente** méri fel a megadott fajok előfordulását és megfigyelés esetén a fészkelési valószínűség kódját, a megfigyelt egyedszámot. Természetesen mód van a hallgató által biztosan felismerhető további nem kijelölt fajok előfordulásának rögzítésére is.

-A kiválasztott 2.5*2.5 km nagyságú UTM négyzet minimum 6 db megfigyelési pontja és annak 250 m-es körzetében belül kell minimum 4 különböző napon (amelyek között minimum 5 nap tel el) felmérést végezni 2023.04.21- 2023.05.25 között.

A felmérési adatokat az alábbi formátumban kell excelben rögzíteni és megküldeni minden héten:

MAP_UTM_datumig_felmero.xlsx (a file nevét módosítani úgy, hogy az UTM helyet a felmért UTM négyzet kódja legyen, datumig helyet a file legutolsó módosításának napja (év/hónap) és a felmero helyet a felmérő neve legyen, pl. MAP_EU33C2_20210306_Gipsz_Jakab.xlsx).

Aki beregisztrál az MME MAP programjába, annak elegendő ha a TURDUS applikáció MAP program menüjében rögzíti a terepi bejárás adatait.

Akik számára az első gyakorlat keretében nem került egyeztetésre a felmérendő UTM helye azok az alábbi módon nézhetik meg, hogy mely területen végeznék a felmérést, amelyet Dr. Szép Tiborral közösen egyeztetnek majd:

A <https://map.mme.hu/page/programme> oldalon a „Térképek” menüben, azon belül a „Áttekintő térkép” almenüben a **25** pontok beikszelése után lehet kiválasztani azt a 2.5*2.5 km nagyságú UTM négyzetet, amelyben az önállóan végzendő felmérést a hallgató végzi majd (rákattintasz a kiválasztott négyzetre és az kiírja annak számát egy kis ablakban). A térképen számos négyzetet lefedő különböző színeket (az adott időszakban megfigyelt fajok számát mutatja) le tudod kapcsolni, ha az „Időszak kezdete:” helyen az aktuális dátumot adod meg.

2- Gólyales program keretében elvégzendő feladatok:

A MAP program keretében kiválasztott UTM területén az MME Gólyales programja keretében (lásd ennek részletes bemutatóját: <https://www.mme.hu/indul-golyales>) kell a területen lévő valamennyi fehérgólya fészek felmérését elvégezni minimum egy alkalommal áprilisban és minimum két alkalommal májusban, amely közül az utolsó felmérés május 19 és május 25 közzé kell esni. Az adatokat a TURDUS applikáció Gólyales programja keretében kell rögzíteni. A vizsgálat időszakában megfigyelési adatok kell feltölteni valamennyi a területen lévő gólyafészkek és gólyafészkek kosár esetében, hogy megérkezett-e fehérgólya a fészkekhez/kosárhoz, volt-e párbaállítás, volt-e kotlás, volt-e fióka, ha igen hány egyed és természetesen minden olyan további információt, amelyet a Gólyales programban feltüntetnek illetve befolyásolhatta az adott fészkelést.

3- Partifecske integrált monitoring program keretében végzendő feladatok:

Április közepétől kezdődik meg a Tisza folyón az partifecske integrált monitorozó munka, amely során a hallgatók részletesen megismerkednek egy hosszútávon vonuló faj fészkelő állományának megtelepedését, nagyságát, szaporodását, túlélését megfigyeléssel, endoszkópos vizsgálatokkal, madárgyűrűzéssel és rádiótelemetriás módszerrel való monitorozását. A partifecske programról a <http://partifecske.mme.hu/> oldalon olvasható részletes információ.

A gyakorlat keretében az alábbi napokon a gyakorlatot vezető Dr. Szép Tibor 2 hallgatóval közösen terepi felmérést végez a Tiszamentén Tokaj-Tiszatelek között pénteki napokon 7:00-11:00 között, ahová az oktató szállítja gépkocsival az adott napra bejelentkezett két hallgatót (Találkozás 7:00-kor az egyetem Sandra Hotelnél lévő bejáratánál). A terepi bejárás során az oktató értékeli a résztvevő a hallgató fajazonosítási és terepi adatgyűjtési tudását. Minden hallgatónak **egy alkalommal** részt kell vennie e felmérésekben.

Időpontok:

- április 28
- május 5
- május 12
- május 19

Nyíregyháza, 2023.04.14.

Dr. Szép Tibor